

Bruxelles, 23. veljače 2026.
(OR. en)

6343/26

SOC 84
EMPL 35

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Prekidanje ciklusa siromaštva: razvoj usluga potpore i aktivacije
usmjerenih na pojedinca
– *razmjena mišljenja*

Za delegacije se u prilogu nalaze smjernice predsjedništva za razmjenu mišljenja o navedenoj temi na sastanku Vijeća EPSCO 9. ožujka 2026.

PREKIDANJE CIKLUSA SIROMAŠTVA: RAZVOJ USLUGA POTPORE I AKTIVACIJE USMJERENIH NA POJEDINCA

Prekidanje ciklusa siromaštva

Predsjednica von der Leyen u govoru o stanju Unije 2025. ponovno je potvrdila dugoročnu viziju Unije i naglasila da će Unija utvrditi svoj plan za iskorjenjivanje siromaštva do 2050.¹ Postizanje tog sveobuhvatnog cilja u Uniji suočeno je s trajnim pritiscima povezanima s troškovima života, makroekonomskim izazovima i financijskom nesigurnošću.

Dugotrajni izazovi, kao što su siromaštvo unatoč zaposlenju, sve veća ograničenja u pogledu stanovanja i cjenovne pristupačnosti, kao i znatan broj obitelji s djecom koja žive u siromaštvu, pokazuju višedimenzionalnu prirodu tog pitanja. To naglašava potrebu za sveobuhvatnijim i učinkovitijim odgovorima politika. Ti odgovori ne uključuju samo pružanje odgovarajuće potpore dohotku onima kojima je potrebna, već i poboljšanje aktivnog uključivanja i pristupa osnovnim uslugama. Siromaštvo proživljeno u ranoj dobi i dalje ima duboke i trajne učinke na individualnoj i društvenoj razini, što dovodi do nejednakosti u društvenom sudjelovanju i istodobno jača međugeneracijski prijenos nepovoljnog položaja. Stoga su nam potrebni snažniji preventivni mehanizmi kako bi se smanjila vjerojatnost da ljudi uopće dospiju u siromaštvo i istodobno riješilo pitanje međugeneracijskog siromaštva.

Razvoj usluga potpore i aktivacije usmjerenih na pojedinca

Usluge potpore i aktivacije usmjerene na pojedinca pokazale su se učinkovitim načinima za borbu protiv društvenih nejednakosti i osnaživanje osoba kako bi razvile svoj puni potencijal.

¹ Govor o stanju Unije 2025.

Jačanje ulaganja u integrirane, visokokvalitetne i odgovarajuće usluge potpore, kao što su usluge socijalne uključenosti (npr. socijalni rad, savjetovanje, podučavanje, mentorstvo, psihološka potpora, rehabilitacija) i druge opće usluge potpore, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvenu skrb, dugotrajnu skrb, obrazovanje i osposobljavanje te stanovanje, ključno je za uklanjanje strukturnih uzroka siromaštva i prekidanje ciklusa nepovoljnog položaja.

Ključno je prioritizirati politike kojima se olakšava rani angažman i personalizirana pomoć, uključujući pojedinačne procjene vještina, profesionalno savjetovanje i ciljane mogućnosti osposobljavanja ili prekvalifikacije usklađene s potrebama tržišta rada. Kako bi politike aktivacije bile učinkovite, ključno je da budu osmišljene na temelju ciljeva, kapaciteta i društvenog konteksta pojedinca, prepoznajući da su samoodređenje, društvene veze i samoučinkovitost neophodni za prekidanje ciklusa isključenosti. Model usmjeren na pojedinca također promiče dostojanstvo, autonomiju i izbor.

Istodobno, za prevladavanje složenosti siromaštva potrebna je međusektorska suradnja – npr. u području socijalnih usluga, zdravstva, obrazovanja, zapošljavanja i stanovanja – uz neometan pristup pojedina onome što im je potrebno na jednom mjestu ili putem koordiniranih sustava upućivanja. Konkretno, ključno je ojačati veze između sustava socijalne zaštite i javnih službi za zapošljavanje, uz poticaje kojima se prelazak u svijet rada čini financijski održivim i stabilnim. Takvim poticajnim pristupima podupire se integracija na tržište rada, ali i doprinosi širem socijalnom sudjelovanju, jednakim mogućnostima i socijalnoj koheziji.

Nadalje, uključivanjem lokalnih organizacija, skupina za uzajamnu potporu i lokalnih aktera pomaže se osigurati da usluge budu prilagođene, ciljane i pristupačne. Modeli koji se temelje na zajednici potiču i uzajamnu potporu i društveni kapital, koji su ključni čimbenici održive uključenosti.

Kako bi se postigli maksimalni rezultati, mjerama je potrebno izgraditi povjerenje, smanjiti internaliziranu stigmiju i povećati kapacitete za suočavanje s problemima da bi se ostvarili djelotvorni socijalni ishodi, u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom.

Očekuje se da će se prvom u povijesti Strategijom EU-a za borbu protiv siromaštva u prvoj polovini 2026. ojačati i istaknuti važnost usluga potpore i aktivacije usmjerenih na pojedinca. Iako je ostvaren određeni napredak u postizanju cilja smanjenja siromaštva do 2030., cjelokupni tempo i dalje je spor. Siromaštvo i dalje nerazmjerno pogađa žene, obitelji s djecom i osobe u ranjivom položaju, što naglašava hitnost dosljednijih i ciljanijih mjera okrenutih budućnosti. Nužno je da politike budu učinkovite, da dopunjuju korektivne usluge i obuhvaćaju pristupe usmjerene na prevenciju. Veća usklađenost i koordinacija politika na razini EU-a te na nacionalnoj i regionalnoj razini, među ostalim u okviru europskog semestra, ključne su kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen.

Cilj razmjene mišljenja

S obzirom na navedeno ministri i ministrice pozivaju se da razmijene mišljenja o učinkovitim politikama za prekidanje začaranog kruga siromaštva, s posebnim naglaskom na ulozi usluga potpore i aktivacije usmjerenih na pojedinca. Cilj je rasprave olakšati razmatranje prelaska s isključivo novčanih naknada na cjelovitu i potpurnu personaliziranu pomoć i usluge u naravi. U tom kontekstu ministri i ministrice mogli bi razmotriti kako se sustavi socijalne zaštite i usluge aktivacije mogu bolje uskladiti s autonomijom, socijalnom uključenosti i zapošljavanjem.

Pitanja za raspravu

Ministre i ministrice u tom se kontekstu poziva da razmisle o sljedećim pitanjima:

- 1. Koje mjere provodite kojima su učinkovito ojačane usluge potpore i aktivacije usmjerene na pojedinca kako bi se spriječilo siromaštvo i/ili socijalna isključenost?*
- 2. Kako se politike potpore i aktivacije usmjerene na pojedinca mogu uključiti u predstojeću prvu Strategiju EU-a za borbu protiv siromaštva?*